

ANTONI LÓPEZ, EDITOR

(Antiga casa I. López Bernatges)

LA CAMPANA DE GRACIA

DONARÁ AL MENOS UNA BATALLADA CADA SENMANA

CADA NÚMERO 5 CÉNTIMS PER TOT ESPANYA

NÚMEROS ATRASSATS: DOBLE PREU

ADMINISTRACIÓ Y REDACCIÓ: LIBRERÍA ESPANYOLA, RAMBLA DEL MITJ. NÚM. 20; BOTIGA
BARCELONAPREU DE SUSCRIPCIÓ: Fora de Barcelona cada trimestre ESPANYA pessetas 1'50.—Cuba, Puerto Rico
y Extranger, 2'50

Observatori astronòmic ministerial

MORET:—¡Aixó s' embruta!... Per la part de Zaragoza s' aixeca una nuvolada, que 'm sembla que 'ns donarà un que sentir.

LA SENMANA ULLADA POLITICA

Nº hi ha altre assumpt de interès palpitant que l'elaboració de la famosa Lley especial de repressió dels delictes contra la Patria y l'Exèrcit. La qüestió de les jurisdiccions, que semblava ser el caball de batalla, quedà resolta en el Senat ab l'aprovació del dictamen de majoria. Els tribunals militars entendràn tan sols dels delictes contra l'exèrcit: els delictes contra la patria serán de la competència dels tribunals ordinaris.

En Moret, director de la tramoya, ha sortit d'en-

tre bastidors tan bon punt ha passat el projecte al Congrés. Ja no's fa com avants l'enigmàtic, y ho demostra l'interés que ha tingut en que la comissió dictaminant se compongués exclusivament de ministrials. Fàcilment ho ha conseguit ab l'ajuda dels conservadors. De manera que les oligarquies imperants apareixen estretament unides per acabar ab la primera de les llibertats democràtiques. Ja podem despedirnos de la lliure emissió del pensament que proclama y sanciona la Constitució del Estat.

L'oposició contra aquest intent partirà de les minorias republicana y regionalista y de alguna altre elements disgregats. Ens fem la il·lusió de creure que serà enèrgica y que arribarà fins al últim extrem, com si's tractés de la defensa de una plassa sitiada. La bandera lliberal que abandonan els partits mo-

nàrquichs, deuen recollir-la 'ls republicans y tremolarà com un trofeu, mal no'n quedin d'ella més que quatre pedassos. Qui posseeixi aquesta reliquia santificada per la sanch de nostres avis y de nostres pares que al crit de llibertat davan la vida, aquest farà seguir al país enter darrera seu en els moments ja pròxims de la gran conflagració.

Que 'l govern actual s'hagi jugat las carteres: que sobrevingui immediatament després de l'aprovació de la lley una crisis qualis resultats no's poden preveure ni endavant avuy: que puji aquest ó aquell ó 'l de més enllà... tot es cosa secundària.

Serán mers detalls del descarrilament que ha comensat. El descarrilament acabarà en catàstrofe.

PEP BULLANGA

L' ONZE DE FEBRER

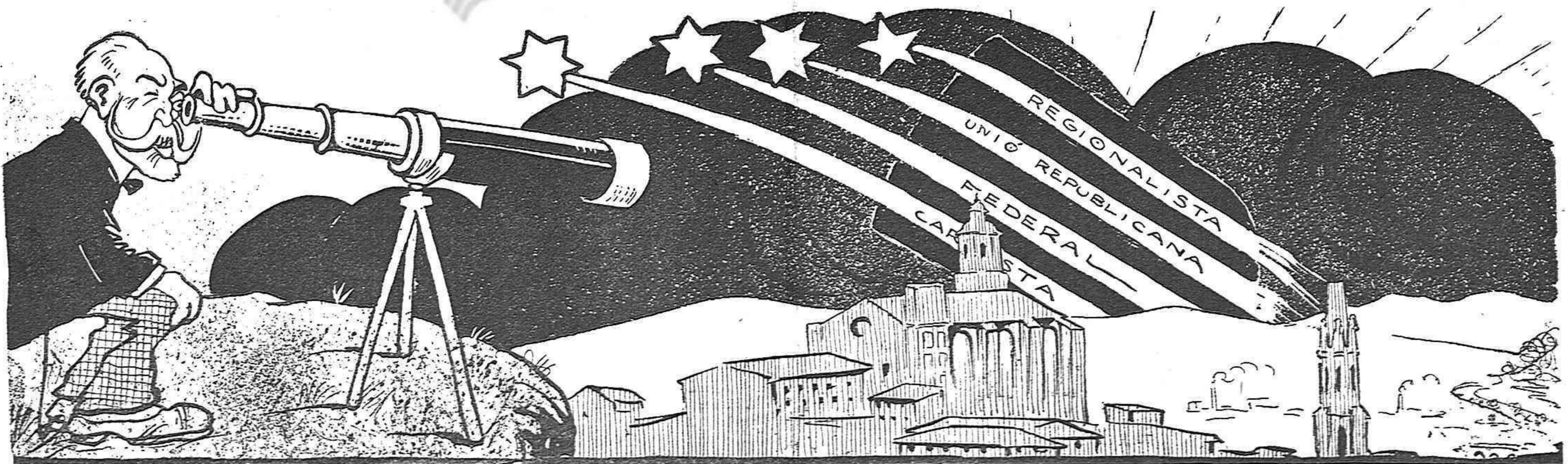
A Zaragoza.—A Girona

ANT en la heroica ciutat aragonesa com en l'immortal ciutat catalana, ha coincedit la fetxa del 11 de febrer ab la celebració de dos actes importantíssims. D'ells aném à donar sumari coneixement, compatible ab el curt espai de que podem disposar.

L' Assamblea municipal republicana

Durà tres dies. Y tenia tela tallada per més de tres mesos de debats contínus.

Hi assistiren numerosíssimes representacions de Cata-

—¡Y per la part de Girona!... ¡Recristina!... ¡Quin modo de ferme veure las estrelles!

lunya, Aragó, Valencia y las Balears, y un concurs inmens, évit de ferse càrrec de la lectura de las ilustrades ponencias y dels debats á que donaren lloch els punts sotmesos á discussió.

En Lerroux fou constantment l'âma de l'Assamblea. Sos discursos son verdaders reconstituyents del vigor y l'energia del partit republicà. ¡Quânts y quins amples horisons oberts á l'accio republicana exercida desde ls Ajuntaments! ¡Quina vida més robusta la que's pot alimentar desde aquelles corporacions, per ser las qu'ten estan en contacte més directe ab el poble! L'autonomia municipal quedà consagrada á Zaragoza com un dels més solits principis del gran partit de Uniò republicana. Es un pas més que's dona en el camí de la creació del partit únic, al servei de la Revolució y de la regeneració d'Espanya.

El partit republicà ha format á Zaragoza un conjunt de profitoses iniciativas, ha reunit un cos important de doctrinas iluminoses, y ha estimulat l'ardor y l'interès de tots els bons republicans.

Heus aquí les conclusions adoptadas:

«1.º El municipio como persona social tiene derecho á regirse autonòmicamente su propia vida por ser persona social y entidad moral y permanente. El Estado debe limitarse á reconocerla trazando por medio del poder legislativo los límites de la propia soberanía, fuera de la cual los municipios están facultados de acordar con libertad e independencia sobre sus peculiares intereses. Las ordenanzas que para su régimen particular formule cada municipio no tendrán otro límite que los de la soberanía del Estado. Este no podrá imponer á los Ayuntamientos acción alguna relacionada con los servicios de carácter general, como reclutamiento, elecciones que no sean las municipales, recaudación de impuestos y otros análogos.

»2.º Constituïda la Hacienda municipal con independencia de la provincial y regional y de la nacional, los Ayuntamientos, en virtud de su autonomía, determinarán libremente las bases de imposición, forma y medios de exacción de las contribuciones locales y la inversión de los ingresos sin necesidad de aprobación superior y sin que contra este acuerdo pueda establecerse recurso ante el gobernador ó funcionario alguno.

»Los acuerdos de los Ayuntamientos acerca la contratación de empréstitos, de los gastos de cierta consideración y establecimiento de nuevos impuestos, no serán ejecutivos si el cuerpo electoral, previo el oportuno referéndum y consultado al efecto, no los ratifica con su voto.

»3.º Deberá intentarse la municipalización de los servicios públicos de la municipalidad, que se encuentren en condiciones favorables para ello, sobre todo en bien del proletario y que tiendan á aminar los impuestos y suprimir el de consumos, que ha de transformar las potencias.

»4.º Procede con urgencia reconocer á los Ayuntamientos: 1.º La facultad de adquirir y poseer bienes de todas clases. 2.º Dejar sin efecto las disposiciones que ordenan la venta de los bienes de los Municipios. 3.º Estudiar y proponer los medios que mejor conduzcan á un patrimonio communal y al aprovechamiento de las condiciones más ventajosas que puedan obtenerse en favor de los Municipios y especialmente de las clases jornaleras.

»5.º Aceptado en toda su extensión el contenido del tema 8.º, otorgar un amplio voto de confianza á la Comisión ejecutora que habrá de nombrarse para darle adecuada organización.

»6.º Se crea una comisión ejecutiva de esta Asamblea que se compondrá de un representante de cada región aquí congregadas, la cual organizará en las suas respectivas una secretaría de distrito, con delegados en cada una de las provincias. Esta comisión estará facultada para ejecutar los acuerdos precedentes y para convocar una nueva asamblea preparada con suficiente anticipación para que en ella puedan proponer los acuerdos tomados en la presente y abordarse y en su caso resolverse las demás funciones planteadas en el programa de temas.

»7.º Los concejales aquí presentes y representados que constituyen mayoría en las Corporaciones municipales, se comprometen á establecer la jornada de ocho horas para los trabajadores dependientes del Municipio e incluirlos en los pliegos de condiciones para concesión de obras municipales. Los que constituyen minoría se comprometen á proyectarla e interesarla asimismo en los suyos respectivos. Además se comprometen á gestionar el salario mínimo según las circunstancias de cada Municipio.»

**

L'Assamblea se veié seguida de dos actes realitzats per l'minent Costa: una preciosa conferència sobre la vida municipal y la necessària regeneració de la nació espanyola, y un meeting polítich molt vibrant y de caràcter essencialment revolucionari.

Als calorosos accents del gran apóstol de la Revolució sembla que s'hauria de alsas hasta las pedras.

No obstant, sentim diferir de l'minent Costa en un concepte: no podem avienirs nosaltres á la idea de que l'accio del partit republicà en el Parlament sigui un obstacle al cumpliment de la Revolució, sempre que l'accio parlamentaria s'exerceixi degudament y de acord amb las aspiracions del poble republicà. Comprendem els neguits y frenesis patriòtichs de la naturalesa inflamada del señor Costa que pugna constantment ab son estat de salut, que no li permet plantejar en el terreno dels fets las grans inspiracions de son cervell y ls impulsos generosos del seu cor.

Fins afegeírem que la major part, per no dir la totalitat, del partit republicà pensa y sent com ell y vol lo qu'ell desitja... Pero, desgraciadament, no sempre volquer es poder, y l'efet revolucionari no's pot realitzar sols ab discursos, per brillants que siguin.

El meeting de Girona

Exponentemente va concertar-se un acte de solidaritat catalana entre las quatre agrupacions polítiques més importants y populars de Catalunya: la regionalista, la tradicionalista, la republicana federal y la republicana de la Unió; exponientemente van convenir en celebrar un meeting reclamant el restabliment de las garantías constitucionals á Barcelona y sa provincia y que no s'ha sigut aprovada la Lley destinada á castigar delictes de opinio.

Per aquest fi concret, y sense abdicacions de principis per part de cap dels elements convinguts, sense confusions inopportunas, y renunciant cada partit a tota tentativa de preponderancia, molt fàcil sigué arribar á un acord, y realitzar un acte importantissim que havia de posar á una gran altura l'educació política del poble català.

El meeting que no pogué tenir efecte á Barcelona, per quants las autoritats si bé permetien que fos tractada la qüestió de las garantías, vedavan que's parlés poch ni molt de la Lley excepcional, se celebré á Girona. Molts difficultats s'hi oposaren: se feu cundir la incertitud y fins la intimidació... pero tot resultà inutil. Més de 1500 barcelonins se trasladaren á l'inmortal ciutat, sumantse á una numerosíssima concurrencia arribada allí de totes las comarcas de la província. L'animació era extraordinaria. L'actitud de aquells imponent gentesa, correctíssima. El respecte mútu entre las agrupacions concertades, ab tot y la seva heterogeneitat, exquisit y intachable. Inútils de tot punt resultaren las grans pressions preses per las autoritats, com consignació de tropas en els quartels, concentració de la guardia civil de tota la província, enarenat dels carrers, etc., etc.

La serenitat del poble no s'alterà ni un sol moment. Ni un crit, ni un visca, ni un cant. Aplausos algunes; abrasos y encaixades á desdir.

El mal temps interrompè'l meeting en el moment de començar-se en la Plassa de Toros. Pero vencent no pochs obstacles, continuà després en el Teatro Principal, havent pronunciat eloquents discursos els Srs. Albo, Vallès y Ribot, Fortuny, Salvatella y Rusiñol, tots ells adequares al objecte de la solidaritat catalana y sense la més mínima discrepancia. Llàstima que altres oradors que tenien torn senyalat, per ignorar la continuació del acte, se rejeissin privats de fer us de la paraula!

Pero més eloquent que tots els discursos resultà sens disputa la correcció serena y conscient de aquells immens multitud y l'espiritu alentat de que donà probas, unit al plé domini de qualsevol impuls que hagués pogut significar una desafinació.

**

Rés hi perdrà la Democracia ni la República ab la celebració d'actes com el de Girona, si hem de jutjar per las manifestacions de molts, moltíssims regionalistes, que creuen haver trobat en las solucions republicanas, la seva única salvació.

Ja no succeirà com al any 40 del passat sige, en que las masses democràtiques de Catalunya eran joguina inconscient de las cábals conservadores. Avui la gran atracció l'exercice aquí á Catalunya la democracia republicana. No's progrés en vè. Ja à penas ningú creu en la virtualitat del régime vigent y son infinitis els qui després de tants desenganyos com han suferit han perdut la pòr a la República, que al cap-de-vall no es altra cosa que l'govern de tots per tots.

Nosaltres no anirem á buscar á ningú. Pero rebrém ab agrado á tots els lleials que vinguin plens de bona voluntat. El camp republicà es ample: hi cab tothom.

Apart d'això, l'acumulació de Catalunya, ab l'acte de Girona, preludi indubitablement de altres resolucions que imposarà l'espiritu pùblic, ha rebut un cop de mort.

P. K.

La monarquia absoluta es incompatible ab la societat civil.—Locke.

L'UNIÓ REPUBLICANA EN EL MEETING DE GIRONA

UNA EXPLICACIÓ

NA causa fortuita, imprevista, m' impidi de parlar en el meeting de solidaritat catalana, cumplint l'encàrrec que tenia de ferho en nom del partit que m' havia confiat la seva representació. Quan á la Plassa de toros un fort xáfech feu impossible la continuació del acte, y l'Sr. Salvatella. I donà per realitat, y l'senyor Rusiñol en el pas interior de la Plassa, al abrîch de l'ayga y la calamarsa que queya dels núvols, llegí el magnific fragment del discurs pronunciat pel general Prim en 1851, vaig creure y ab mí molts altres senyors, com el diputat D. Frederick Rahola y l'vice-president de la Junta de Uniò republicana de Girona D. Gabriel Gómez, que la cosa estava llesta, y á la Plassa de toros ens quedarem, entretinguts en agradable conversa y en espera de que l' temps millorés per encaminarnos á l'estació del ferrocarril, sense presumir que l' meeting pogués continuar en el Teatre Principal.

Això es tot lo que passà. Sôbran, donchs, las fantasias que s'han fet atribuïntime una actitud equivocada que pugna ab el meu caràcter franch y clar. Y aprofito l'oasió pera declarar que no tinc sino motius de goig, que m' obligan á reconéixer la correcció intachable de tots els elements que contribuïren al acte. Tots, sens excepció, sapiguaren prescindir de miras particulars de grup, fonentse en la gran idea de la solidaritat catalana.

UN DISCOURS INÉDIT

Ja que no'm fou possible pronunciarlo en el Teatre Principal, daré d'ell una idea en las columnas de LA CAMPANA DE GRACIA. Bastarà un senzill bosqueig de lo que intentava dir confiant l'elocució del discurs, com acostum ferho, sempre que parlo, al calor de la improvisació y al contacte ab l'audiatori.

Me felicito de que las circumstancies ens hajan obligat á reunirnos á Girona. Aquest quadro hermos de solidaritat catalana necessitava ressaltar sobre un fondo de solidaritat espanyola. Millor escenari no podíam escullir que l'inmortal ciutat, glòria de Catalunya, honra d'Espanya y admiració del món. Bé s'entén, s'ense que parlessin el mateix llenguatge, Alvarez de Castro, l'héro de la defensa y l'heroich poble gironi. Y bé sapiguaren conquistar la inmortalitat, rivalisant en valentia y abnegació, ls militars professionals y ls defensors de Girona de la classe de paisanos. Convé evocar aquest recor pera confondre als qu' en nom, no de la patria, sino de certs interessos xorchs, voldràns desnaturalizar á Catalunya.

Y puig se tracta dels problemes de la llibertat, de la patria y del exèrcit, bé estém els catalans, sense distinció de ideas ni de partits, bé estém pera dilucidarlos, en aquesta ciutat. Girona no's fa invencible. En lo que Girona representa dintre de la història nacional, en la veneració que'n inspira y en l' orgull que desperta en nosaltres, s'estrellaran ara y sempre las miserables argucias, las ignobles artimanys dels enemichs, dels detractors de Catalunya.

Porto, senyors, en aquest acte la representació de un partit importantissim: un partit molt espanyol, pero també molt català, ab tantas arrels en la terra catalana que casi la majoria de la seva actual representació parlamentaria ha sigut enviada á las Corts per Catalunya. No puch ni dech exposar ideas doctrinals que de seguir molts de vosaltres no compariríau; però si sentiments que son comuns á tots els catalans, y que ho son de una manera especial á tots els catalans afiliats al partit espanyol de Uniò republicana. Y fins puch dir que desde l'quefe del meu partit fins al últim soldat, á Catalunya y fora de Catalunya, tots tenen posat el cor en aquest acte de solidaritat catalana. Bé ho demostra Salmerón, el primer que va convidar á tots els catalans á agermanaros. Bé ho demostra ara mateix el telegrama que suscrit per D. Alexandre Lerroux, ens acaba d'en-

viar la Assamblea municipal de Zaragoza, congregació dels regidors republicans de Catalunya, Aragó, Valencia y las Balears, que'n trasmeten la seva adhesió unànim.

No podia ser de menos porque ja no sols sobre Catalunya sino sobre Espanya entera pesan l'adversitat y las amenazas de pitjors mals; y de imbecils pecariam si no ns aprestavam a conjurarlas. La llibertat es la vida. No val la pena de tenir ideals, si's fa falta pera sembrar la llevor y ferla fecundar al camp comunal de la llibertat. Y aquest camp es el que venim á defensar tots els catalans, tots els espanyols sense distinció de ideas ni de partits, y en aquesta defensa 'ns sentim valents y 'ns trobem agermanats.

Foren suspeses las garantías constitucionals baix el pretext únic de calmar els esperits sobreexcitats. A escoltar als governants, al condemnarnos á dieta de legalitat, feyan ab els barcelonins obra de pare. Doncs bé, aquest acte de solidaritat catalana demosta l'poch fonament de aquella excusa. May havíam estat tan units y compenetrats. Mantenir un' hora més l'estat escepçional ja no es fer obra de pare, sino de padastre. Y l'padastre s'ha posat en descubiert respecte á las seves veritables intencions. Las limitacions posades á la celebració del meeting á Barcelona; lo que han declarat els capabres de las oligarquias imperants en l'últim debat parlamentari, revelan tot l'horror, tota la iniquitat dels seus intents. Sabém avui que la suspensió de las garantías no serà alsada fins qu' estigui en vigor la projectada llei excepcional contra la llibertat d'emissió del pensament. No 'ns volen treure las lligadures fins que 'ns hajen posat la mordassa. Tenen l'accio de Barcelona y privan de que la pugui fer valdre en aquests crítichs moments.

No entrerà en el examen riguros de la Lley d' excepció, privat de ferho ab aquella llibertat sols compatible ab la situació dels que disfrutan de la inmunitat parlamentaria. Mes crech que no es la patria lo que's tracta de salvaguardar, ni es tam poch l'exèrcit lo que's tracta d'enaltir ab ella. Aquests intents no son més que pretextos. La realitat de las intencions ben clarament se transparen y son ben justificats els rebez que aqueixa realitat despara.

No es la Lley lo que hi ha que temer. Per rigorosa que sigui cap perill entranyaria si hi hagués propòsit de aplicarla adequadament. Pero i ay, que vivim en un país de raixas autoritarias, y això es temible! Jo recordo encara l'us que's feya, avants de la Revolució de Setembre, de la titulada Lley de vagos. Per vagos eran tinguts els liberalis y la demòcratas; ab ells se poblaban els presidis; ells nutrián las deportacions á Fernando Póo y á las Carolinas. Mes vingué la Revolució, qu' es llei històrica que la Revolució no falti may quan la tiranía 'fa insopitable, y 'ls autors de la Lley de vagos, com a vagos tingueren de tractar-se á mateixos, traspassant á tota pressa la frontera.

Tot induix a creure que la Lley d' excepció que s'està elaborant obrarà contra la propaganda de determinadas idees; y no son sols las regionalistas las qu'estan amenazadas: ho estan també las republicanas, las progressives. Podrà convertir-se fàcilment en una llei d'eliminació contra las associacions, els periódics y 'ls ciutadans que fassin nosa á las oligarquias. Mes á la fi 'ls mateixos que l'emplenar no serán las víctimas. La tiranía no pot tenir vitalitat en l' ambient del esperit modern. Y vingué lo que vingué, lo que ha de ser serà.

Las oligarquias, cegas de despit, voldràn dormir l'actitud independent de Barcelona, que ha mort al caciquisme, negant als representants de aquells tota representació en Corts y barrantlos las portes del Consistori municipal. Aquest gran exemple de cívica independencia es lo que mortifica y alarma á las oligarquias. Las alarmas pera pot trascedir á las demés regions, y provocar en contra d'ellas l'asfixia produïda per una formidable corrent d'opinió y d'energia nacional. Doncs han d'entendre que ab els procediments de l'arbitraritat y de la persecució no lograrán més que fortificar y donar major evidència á n'aquest gran exemple. Si avuy davant de l'amenassa ens hem unit tots qu' no succeirà quan l'amenassa 's fassi efectiva? Fins els morts surtiran dels seus sepulcres. Y aquella part d'Espanya que donan per morta, s'alzarà en peu lluyant al nostre costat.

Y al últim, ab representants que ho siguen dels espanyols y no de las oligarquias, si encare deixan viure 'ls sistemes constitucionals, ó en cas contrari, per aquells medis que constitueixen la ley santa dels pobles oprimits, reconquistaré el dret á la vida, á la llibertat y á la honra. Nosaltres sí que la enrunarem la profanada botiga ahont se mercadeja ab la dignitat y la prosperitat de la patria y la sembrém, á manera de desinfectant, ab la sal de la llibertat y l'autonomia.

Barcelona no es, com ha dit el Sr. Moret, un laboratori de ideas disolvents, sino un gran taller de solucions patriòticas, qu' exportaràm á tot Espanya, com el millor dels nostres productes. Y consti que no efectuém el nostre traball formant pilots informes, com pretén el Sr. Maura, sino constituir en agrupacions ben organitzadas, perfectament disciplinadas, de sentiment molt espanyol, de brahó y energia y tenacitat molt catalanas, y que ab el concur de tota Espanya no pararéns fins arribar al nostre objecte. Disposats estém á sacrifici tot lo que pot sacrificarse, no 'ls nostres respectius ideals, pero si la vida y l'hisenda; y menos ens ha de costar encare sacrificiar las malas passions, las qüestions personals... tot lo que deprimeix, tot lo que destorba...

Aquesta es la nostra missió; questa será la nostra política.

Sintetisem ab dos aclamacions:

'Visca l'Espanya regenerada!

'Visca Catalunya, la regeneradora!'

**

Aquestes ideas son las que, en nom del partit de Uniò republicana, pensava desarollar en el meeting de Girona.

J. Roca y Roca

Ningú anirà á guanyar una xarretera en el camp de batalla, si veu que l'hi poden donar en una antessala.—Napoleón I.

IMAGES á las set del vespre si gué trobada una bomba en l'acera del Pla de la Boqueria, corresponent á la casa número 6. Ten

ment exerceixen homes com en Salmerón y en Lerroux. La Unió republicana s' honra y s' honrará sempre ab la seva valiosíssima representació. Com á catalans, encara que no hajin nascut aquí, serán sempre tinguts per nosaltres, els que serveixen á Catalunya ab la llum del seu talent y ab l' esforç de les seves energies.

L' antípatica teoria dels *forasters* està manada retirar per sempre, y no poden sustentarla sino 'ls partidaris de un aislament estúpit que involucrarà la ruïna de la terra catalana.

Lo més difícil, dats els termes en qu' està redactat el projecte de Lley de repressió dels anomenats delictes contra la patria y l' exèrcit es determinar ahont acaba la propaganda lícita y ahont comensa la delinqüència.

Un senador, el Sr. Arana, ho va preguntar al Govern, y aquest respondé que un cop aprobada la Lley, ja no hi tenia res que veure.

De manera que 'ns ensenyaran á regirnos, á copia de disgustos y garrotadas.

«Es això seriò? Es això just? Es això digne dels temps moderns?

Dos parafets de 'n Sánchez Pastor, aquell sastre de *La Vanguardia* que, com els he dit tantas vegades, coneix tant el panyo, per ser de la colla dels que manan:

«La Patria! Hi ha ministres que han perdut la tercera part del territori espanyol ab els seus desacerts y ara's mostran indignats y nerviosos, si senten la més ignocentia idea que teneixi á modificar l' organització del Estat sense estenir á la unitat nacional.

«Hi ha que véurelo pera creureho. Aquells que teníen sens menjar els soldats á Cuba; aquells que no sabíen facilitar la quinina necessaria en els hospitals als valents soldats, oficials y jefes del exèrcit espanyol que morien abusats pel clima, se senten ara invadits per un soi *distant* patriotsme que 'ls induixen á modificar de delicta doctrina que teneixi á modificar l' Estat, encara que sigui en profit de aqueixa mateixa unitat nacional, á la qu' ells han causat un dany que l' història condemnarà segurament ab severs judicis, ja que no ha tingut valor d' enjuiciarlos aquesta generació suferida y pacient en que vivim.»

Això es parlar com un llibre.

En Moret va reptar durament als periòdics militars que, collocats fora de las ordenances, dirigeixen atacs que alcansen desde l' generalat fins á l' officialetat.

Y 'ls periòdics aludits han girat cara ab molta sanya contra en Moret.

Y fins ara... no ha passat res.

Amén Jesús!

SAMPEDOR, 13 de febrer

Gracias á las candidaturas que repartieren mossén Patafia y l' ex-xuma porrons de sagristia á 'n els jornalers que traballan al cementiri, tots tenian el vot al col·legi de las majorias quinás candidaturas portavan una senyal.

Tenim per arxide á un ferrer que les erres l' entrebanan mes que 'ls molts assumptos que hi ha á resoldre en la Casa Gran. No sab fer altre cosa que no siga posar bombas á la font, que jamay las havia de menester el veinhat per omplir els cantis. Així tenim que 'l hoy de les *entitats* està d' alló mes content, ja que pertany á la confraria dels tintorers.

Senyor, panyys y claus: el poble no logrà res ab las bombas, si no fa els experiments deguts al lloch que ja sab.

Un' altra cosa: ¿Quán serà que tindrem Junta local de Reformas Socials, que sabré lo de la venda del Hospital y que 's donarà la retribució al senyor mestre, en lloch de invertir 500 pessetas pera que la cigala negra canti el gori góri?

VILAFRANCA DEL PANADES, 12 de febrer

El passat diumenge, 11 de febrer, els federals d' aquella vila, celebraren un petit banquet en celebració de la festa republicana. Al acabament del acte 'cantà la Marseillesa que causa molt entusiasm, com també els brindis de alguns corregionalis que pronunciaren dignas frases á la memoria del sant apòstol de l' autonomia: Pi y Margall.

LLANSÍ, 12 de febrer

Magnífica va resultar la vetllada qu' en conmemoració del XXXIII aniversari de la proclamació de la República espanyola va celebrar-se en el Centre Federal.

El local estava completament atestat del numerosos públic que impacient esperava sentir els discursos de uns quants joves fills de aquesta vila republicana, que havien de dirigir la paraula.

Tots els oradors varen ser aplaudits en sos notables discursos combatent á sànc i y foch á la monarquia y al clericalisme. Una orquestra deixà sentir els acorts de la Marseillesa que fou rebuda ab delirants viscas.

BÀNOLAS, 13 de febrer

El dia 27 de janer fou expulsat del Colegi de Maristas un hoy per portar en el fons de un cistell un número de *La Justicia* de Vich. Preguntat el hoy per las idees del seu pare respondé qu' era republicà y qu' ell també ho era; per aquest motiu fou castigat varis vegades; essent expulsat al fi en vista de las manifestacions il·liberals delxic.

Ens sembla que si aquest pare no hagués anat á l' era no hauria trobat pols ni ell ni el seu noi. Volém dir que ab aquesta mena de gent el millor dels daus es no jugaria.

SANTA PERPÉTUA DE LA MOGUDA, 8 de febrer

El beyato y cata-còlich Sarret, està molt cremat ab l' Ajuntament, puig veyst que no pot ser lo qu' ell se crea, reclama, ara alguns céntims que d'u li deuen per haver fet alguns treballs; de modo, que, es tanta la rabi que ports en son cos que ja no sab lo que díu ni lo que 's fa. Si quan era secretari s' hagués cuidat no més que de la secretaria y deixantse de partits no hagués portat la desunió á la població, no s' trobaria abandonat y aburrit de la majoria del poble.

Tipos sisix s' han de veure com ell, y que 's recordi de lo que va passar al seu amic Sulapas, que va tenir que guillar á Barcelona.

PUIGVERT DE LLEIDA, 14 de febrer

Fa pochs días que en aquest poble ab motiu de la adquisició del Cor de Jesús pel nostre remulla-closcas, se va armar un rebombori de mil diables, perquè dit ensontant se proposà fer una festa com jamay s' hagués vist, pero pagant els llanuts. Al efecte buscà tots els recous; cridant desde la trona com un condempnat deya que no importava encare que no tinguessin vocació, l' objecte era que li donessin lo qu' ell volia, diners, pero, á pesar

de tot, aquesta ratera no estava prou ben parada y van ser molt pochs els rals que arreplegà.

En nom seu una Junta de damas anava de casa en casa á suscure la miseria dels pobres; y no volguen deixar passar sisx sense protesta, l' consequent republicà don Joseph Roca also la veu al cafe del Jaume, dinent que 'ls que fossin republicans ho demostraríen seguitó á n' ell, y en efecte, sortiran un bon número á fer una esquellota al escarabat negre, que de segur devia quedar molt satisfat.

Per fi vingué l' dia de la festa, y l' escarabat negre en vist dels successos de la nit avans estava esferit y volí suspender la professió, fent no sé quanta viatges á casa del arcalde á veure si respondia del ordre. Segur que tanta por tenia l' un com l' altre, perquè no 's determinaren fins que vingué la guardia civil, organitzant la professió que per cert fou molt deslunhida; tothom passava sense descubrirse, y ell vinga cridar: ¡visca la religió! ¡visca 'l cor de Jesús!, pero ningú respondé y alguns dels que responden, deyan lo que 'ls hi semblava. Resultat: que la professió va ser una planxa arrodonida per l' arcalde, que apesar de titularse republicà va guarir ab grans domassos els balcons de casa seva.

Qualsevol acte d' autoritat exercit per un home sobre un altre es tirànic, si no 'l reclama absolutament el bé públic. —Beccaria.

Els interessos creats

Era molt gran l' estrépit: las vigas assotadas ab fosa tremolaven com en un terremoto; un nívul de pals enuria l' ayre, cegava la vista y ofegava la respiració. Las ratas fugien esparrverades; las moscas eixíen á bandades per las finestres, y corrían á refugiarse en las esquelles més estretas xinxas, aranyas, formigues, cucaratzas y arnas.

—Ay! —deya una xinxà ab accent desgarrador. —Qué será de la meva cría, si jo ab prou feynas he lograt salvarme? La família s' acaba per sempre més!

—Y la tranquilitat de tots, seyyora? —li replica un' arna. —Figuris que desde temps inmemorial vivíem en una capa de panyo que 'ns serví de abríg y aliment, y ens 'n han expulsat á garrotadas. Ja no hi ha propietat!

—Hi ha res més respectable que la industria? Donchs sàpigam qu' en un instant acaben de destruir més de cent magníficas trenyinas, que representan el treball seguit de milers d' aranyas. ¡Oh, quins teixits y quins cortinatges no han desfet! ¡In-fames!

—Res de això val el túnel de fustas que jo havia construït y han desfet. Era un obra d' art, —digué una rata, plorant de desconsol.

—Assessins! ¡Lladres! ¡Salvajes! —clamaven en sos innombrables idiomas tots els perjudicats, bronzint, aletejant y atronant la casa ab els seus crits.

—Pero qué passa? —cridí desde lluny la mestressa de la casa á la seva criada.

—No res, seyyora, —respondé la Pepa, continuant la seva tasca. —Es qu' estich trayent ab els espolsadors la pols de aquesta algorfa!

J. FERNÁNDEZ BREMÓN

A M. LOUBET

AL DEIXAR LA PRESIDENCIA DE LA REPÚBLICA

¡Al últim! ¡Per fi ha arribat el solemnisíssim moment!

Ja 'l mantell de President de sa espalda ha reliscat.

Ja de jefe de Nació, dant no més un petit pas,

ha descendit á home ras, tan ras com un servid.

¡Quina sort, noble Loubet!

Tras set anys de fer l' ull víu,

¡poder tornar's en al nú!

¡Poder deixar la balansa y l' nivell moderado,

entre 'ls crits d' admiració de tots els bons fills de Fransa,

importants'n del pais el carinyo y l' amistat!

No tots els jefes d' Estat al baixar baixan aixís.

Per xó el món al despedirlo,

ja al final de sa carrera,

buscant la millor manera

de premiarlo y enalitrlo,

en immens coro, que té honors de unanimitat,

li diu ab sinceritat:

—President, ho has fet molt bé.

Vigilant, traballadó,

fern en las seva empresas,

poch amich de las besties que inspira la exhibició,

de las leys sumis esclau,

ple de serens esperans,

ha sapigut donar á Fransa lo qu' ella volia: pau.

La nació avansa y prospera,

l' ordre reyna en l' interior,

per càcul ó per temor

ningú s' fica en sa bandera.

Poch á poch s' ha realitat

l' operació delicada

de deixà al fi separada

la Religió del Estat.

El món la aclama y la admira,

té salut, forsa, diners...

¡Deu ambicions res més

un president que 's retira?

No, Loubet: es d' evidència

que ha seguit el bon camí;

respecte á això pot tenir ben tranquila la conciencia.

Ara á reposar. Després

de set anys mortals, passats

entre senyors estirats y polítics baladrins,

com deurà gosá al trobarse,

voltat de bens y gallines,

sota las velliss alzines

hort de petit va enllarise.

¡Prou parlà ab tipos llunàtics y condes y generals!

¡Basta d' actes oficials y banquets diplomàtics!

Dimontri de temporal!
Si la broma dura gayre,
no n' hi haurà pocas de coses
que acabaran per 'nà en l' ayrel

¡Fora aquest ambient que empipa als temperaments modestos!...
Una casa ab quatre testos, uns quants llibres, la gran pipa, escoltar las caderneras, veure del riu la corrent, ly que segui President el sèyó Armando Falieras!

Gloriós Emili Loubet, al admirar se virtut, no trobo ni se'm acut altre mensatge que aquest:
— Respectable ciutatá:
En tan memorable dia rebi l' abrés que li envia aquest humil català.
Visqui la vida del just, procure olvidar ab paciencia els set anys de Presidencia ly que descansi de gust!

C. GUMA

La «resignació» es una virtut de ovella. La virtut dels homes ha de ser tal com convé á una criatura intel·ligenta. Jo me la represento, com els antichs, pel estil de Minerva, això es, noble, afable, serena, però armada. —J. Baptista Say.

HIGH LIFE

LS nobles francesos s' estan lluhint. Per lo que 's veu, el tenir sanch blava no es cap inconvenient per escandalitzar al món y donar espectacles que, representats en un escenari més modest, serien brutalment calificats de indecències.

¡Cóm deuen extremirse dintre de las sevas tombas els fundadors de las grans cases senyorials de Fransa, al veure avuy als seus successors, convertits en negociantes de blasóns y pergamins, presentar-se ab ells al mercat del matrimoni y cridar descaradament en mitj del rotoli: —Qui 'n dona més?

Perque lo bonich de tot això es que en el fons dels escàndols que aném á referir no s' hi veu brillar més que una cosa: quartos.

Es à dir, en home que 's ven el seu nom y una dona que li compra.

LS regionalistas que anavan á Girona, 'ls hi deya un republicà:
—Temo que á la primera manyaqueria que 'us tornin á fer, vos destriaréu de la solidaritat catalana.

—No tingui por—li contestaren.—Sobre l' pas que donén avuy no hem de tornar enrera.

Pitjor per vosaltres si reculauau. Ab las oligarquías imperants no hi haveu de anar ni á recullir dobletas de cinc duros, perque las dobletas de cinc duros que recullissiu serían falsas. Falsas varen ser las d'en Polavieja, falsas las d'en Silvela... y respecte á las d'en Maura, ara ho acabeu de veure: ab la refregada del últim debat, ja ensenyen el llautó.

Els regionalistas no pogueren menos de assentir á una tan justa observació.

En el moment de anarse á celebrar el meeting de Girona, va caure un gran xáfech.

—Ja ho veýeu,—deya un caciquista,—els núvols estan ab el govern.

—Es cert,—respongué un republicà,—está ab el govern tot lo que obscureix el cel y tot lo que tapa l'sol de la justicia.

Las bases pera la reforma de la Lley municipal presentadas per en Romanones, á títul de descentralizadoras, minan las últimas facultats que quedaven encare als Ajuntaments.

Es impossible presentar un projecte en que l' títul y l' objecte del mateix estiguin en més flagrant oposició.

De manera que á las Corts havia de presentárlas-hi arrolladas com si 's tractés de un cartutxo de perdigons.

En un periódich de Málaga trobo lo següent:

«Ara que's tracta pel Papa de demanar en la conferencia de Algeciras, la restauració de la diòcessis africana de Fez, es bò recordar l' eficacia de la propaganda cristiana al Marroch, segons balans de 1881.

»Gastos de les missions en quatre anys: Tres milions y mitj de pessetas.

»Moros convertits al cristianisme: Ni un.

»Freres convertits al islamisme: Tres.

»Tant de diner y pera perdre tres... cristiáns?

¿Cóm es aixó?

»Influencia de la religió verdadera?.. Nò.

»Inescructables designis de la Providencia?.. Tamboch.

»Querencies del harém?.. Tal vegada...»

El Papa ha admés del govern italiá una dotació de 400,000 liras anuals, ab la excusa de destinàrlas al manteniment de las missions en l' extranger.

Després vindrà l' acceptació dels tres milions y mitj que figurauen en la Lley de garantías, y que fins ara havien sigut rebujadas per dignitat y per no estroncar la generositat dels catòlics que alimentan ab les seves dàdivas el tresor de Sant Pere, avuy en disminució.

Tots els bons àpats comensan de la mateixa manera: per las olivetes y 'ls encurtits.

Ab motiu de l' estranya actitud del govern, durant la discussió de la Lley de jurisdiccions en el Senat, á n'en Moret li han tret un motiu que li escau molt bé. Li diuhen:—El mudo por compromiso.

Jo crech que no sols per compromís, sino cego y tot.

Pero si li manan que pegui, y pegant ha de conservar el poder, se pot ben assegurar que aquest ill-

beral de pá sucat ab oli podrà ser mut y cego; pero no serà manco.

No obstant, bé podrá succehir una cosa molt xocant.

Y es: que l' mateix balans del bastó, l' fassi caure de bigots.

La escena á la Puebla de San Germán (Extremadura).

Prenián possessió els regidors de R. O. á causa de haverse anulat las últimes eleccions. El poble's va amotinar. Van enjegar-se l's mausers providencials. Y no més va haverhi un mort y alguns ferits, dos dels quals estavan moribundos.

Al batlle de R. O. se li pot dir:—Puede el baile continuar.

Els de Jaén demandan recursos al govern pera exterminar la plaga del pugó que amenassa acabar ab totes las oliveras de aquella província.

Y per la plaga que amenassa exterminar la llibertat d' Espanya, quins recursos s' emplearan?

No n' sé més que un. Unas bonas fumigacions de espírit publicit.

Pero d' esperit públich que no estiguí esbravat.

Assegura l' general Luque que un cop aprobada la Lley aquella, manarà establir en totes las Capitanías generals una secció de premsa, que llegirà tots els periódichs, en busca de relleiscadas.

La gran qüestió serà que no estiguin en vaga l's tribunals militars, als que un amich meu molt xistós anomenava: tribunals de tiro rápid.

Ay Senyor! Si vivíá l'Sr. Maraver, papá polítich del general Luque, y director de aquells populars periódichs que portavan el títul d' *El Tío Conejo y El Cencerro*, jquinas angunias passaria!

En las nostres aficions, casi no 'ns queda més recurs que encomenar la nostra animeta á l' ànima del Sr. Maraver, qu' en els bons temps de la llibertat de la premsa sigué no sé si l' nostre mestre, ó l' nostre cómplice.

Diálech:

—¿Y la Constitució del Estat?

—Uf!.. ¿De qué parla vosté?.. Fa tant y tant temps que la tenen arreconada, que l's corchs ja casi se l' acaban de menjar.

Prop de Port-Bou una ratxada de tramontana va volcar y despenyar un tren de mercancies.

Tenen molta forsa las ratxadas de la tramontana, quan bufan ab forsa y pegan de dret!

En Romanones va dir en el Congrés qu' estava satisfat del meeting de Girona, y que aquest acte honrava al poble català.

Donchs vegin lo que son las cosas: nosaltres estém cent vegadas més satisfets qu' ell. Y ho dihem ab tot el cor.

Quan en Romanones feya aquesta declaració, á Madrid nevaya.

En vista de lo qual podia haver afegit:

—Ja ho veuen, senyors, si'n soch de fresh: més que la neu que cau del Cel.

S' ha publicat una R. O. creant una Junta permanent contra la tuberculosi.

Una de les millors midas contra aquest terrible assot, seria la supressió immediata dels consums.

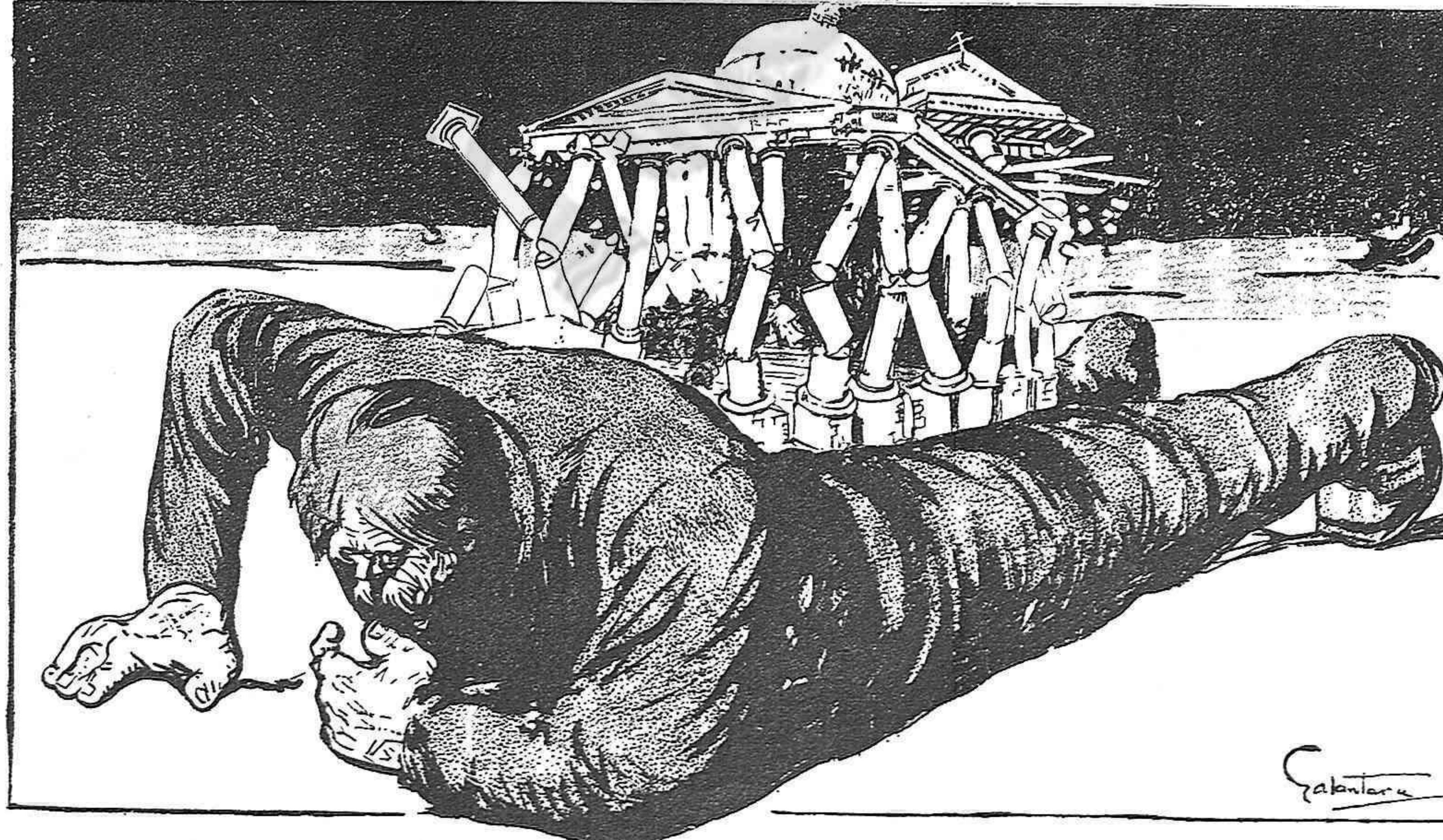
Pero jo ja ho veig. Ab aquesta mida no faríam més que cambiar de malalt. Deixaríem de ser tisichs molts administrats y se'n tornarien alguns administradors, per falta de aliments.

Decididament, la tisic, com molts altres mals d'Espanya, no té remey.

• • •

LA CARICATURA AL EXTRANGER

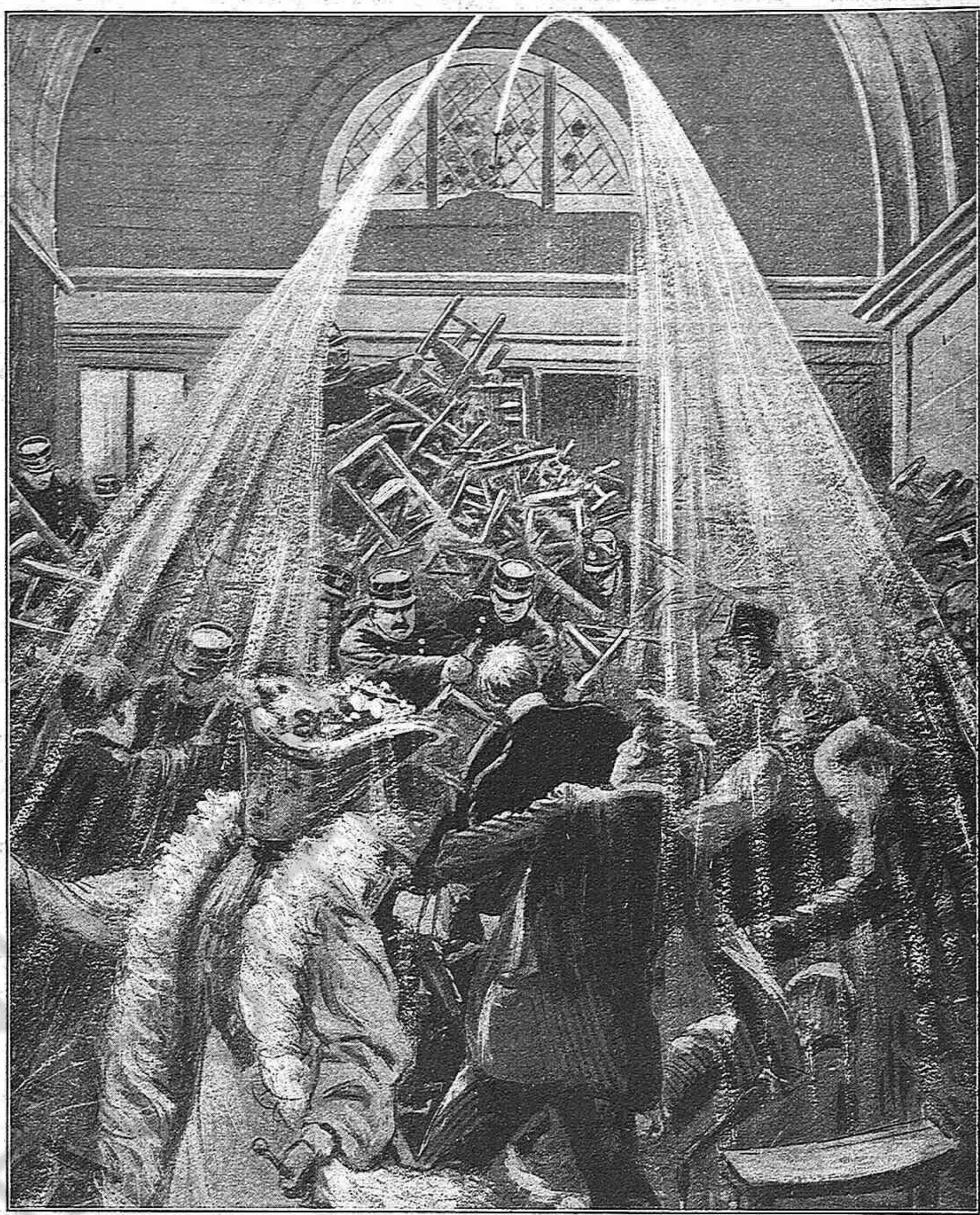
El despertar del poble rus

No ha fet més que un petit moviment y ¡brrró!, tot l' edifici de l' autocracia se 'n ha anat á terra.

El bateig republicà á Fransa

ESCENA OCORREGUDA Á LA IGLESIA DE SAINT PIERRE-DU-GROS-CAILLOU, DE PARÍS,
AL VERIFICARSE L' INVENTARI ORDENAT PER LA LLEY

En vista de la resistència dels fanàticsh congregats en el temple, els bombers els dispersen refrescantlos ab copiosos xorros d' aigua.

(De *Le Monde Illustré*.)

ACUDITS

Un borratxo es recullit al carrer y acompañat á la Casa Gran.

—¿Qué hi fet de mal, que m' agafin?—diu mitj embarrussantse.—Al cap-de-vall perque he begut unas quantas copas d' anís del Mono. Un anís premiat en varias exposicions.

—Bé, i aixó qué vol dir?—li pregunta l' capo de municipals qu' està de guardia.

—Vaya un modo de fer justicia que hi ha aquí á Espanyal.. Premian l' ayguardent y castigan al que'm beu!

Entre amichs:

—¿Qui es aquest senyor que acaba de parlarte ab tant carinyó? Sembla que té molt interès per tí!

—Ja ho crech, borrange! El deu per cent mensual.

Es el meu usurer.

COL·LUSIONS

A LO INSERTAT EN L' ÚLTIM NÚMERO

1.ª XABADAS. 1.ª —Ca-ma-reva.

2.ª Id. 2.ª —La-re-do.

3.ª TRENCÀ-CLOSÇAS. —Sogras á la graella.

4.ª LOGOGRIFO NUMÉRICH.—Trino.

5.ª CONVERSA.—Masquefa.

6.ª GEÓGLICH.—Un sastre seu si cus.

Han endavatin tots ó part de las solucions correàpents al número anterior, els caballers: Los funiculars de la Fransa Xica, Joan Llucià, Eduardo Linares, Jaume Bosch Culerench (a) Noy del Burro, Raimundo Torroja Valls, Una noya de Tarragona, y Antoni Monclús. No cuelan.

Caballers: Martí T. Bot, Lacayo, A. Cararach, Miguel Roca, A. Llauradó Monseny, y J. Faiges Canals: Un gayre y mitj.

Caballer: Antoni Monclús: Cónstili que no tenim preferència per ningú. Lo que hi ha es que no 'ns podén preocupar en l' ordre de remessa. De lo qu' enví, anirà poc ó molt.—Felip Pous: No 'ns acaba de resultar.—R. Torroja y Valls: No 'ns es possible complaure'l.—M. Soler: Aixó es més pessimista que l' discurs d'en Costa.—Hermenegild Parés: Els epigrams son tristes y bruts.

—Joseph Uriarte: Es defectuos y llarga.—J. Mora Castellá: Vosté farà algo qu' estàrà bé.—J. B. P.: Farém els possibles...—A. C. Ll.: No té gayre solta, que digues sem.—Josep B.: Donchs no està B.—P. Llaverias y E.: Procuraré enquistarla.—Felip Gabarró y Noguer: No està del tot malament.—R. M., Xoch de Llansá, J. S. R. y P. S.: No 'ns es possible insertar las cartas que 'ns remeten, per variats motius.

Imprenta LA CAMPANA y LA ESQUELLA, carrer del Olm, número 8

Tinta Ch. Lorilleux y C.

Caballers: Un Borni, Un taberner dels Encants, Un català, Una Xispa y R., Joan Quintana, Pau de las Calles Curtas, Joaquim Colomer Torroella, Jaume Bosch Culerench (a) Noy del Burro, Enrich Bofill, y Pep Pó.

Caballers: Martí T. Bot, Lacayo, A. Cararach, Miguel Roca, A. Llauradó Monseny, y J. Faiges Canals: Un gayre y mitj.

Caballer: Antoni Monclús: Cónstili que no tenim preferència per ningú. Lo que hi ha es que no 'ns podén preocupar en l' ordre de remessa. De lo qu' enví, anirà poc ó molt.—Felip Pous: No 'ns acaba de resultar.—R. Torroja y Valls: No 'ns es possible complaure'l.—M. Soler: Aixó es més pessimista que l' discurs d'en Costa.—Hermenegild Parés: Els epigrams son tristes y bruts.

—Joseph Uriarte: Es defectuos y llarga.—J. Mora Castellá: Vosté farà algo qu' estàrà bé.—J. B. P.: Farém els possibles...—A. C. Ll.: No té gayre solta, que digues sem.—Josep B.: Donchs no està B.—P. Llaverias y E.: Procuraré enquistarla.—Felip Gabarró y Noguer: No està del tot malament.—R. M., Xoch de Llansá, J. S. R. y P. S.: No 'ns es possible insertar las cartas que 'ns remeten, per variats motius.

Imprenta LA CAMPANA y LA ESQUELLA, carrer del Olm, número 8

Tinta Ch. Lorilleux y C.

(c) Ministerio de Cultura 2005